



Toimintakertomus vuodelta 2016

Yleistä

Liiton toiminnan kehittämässä on noudatettu Toimintasuunnitelmaa 2016.

Kullankaivua on pyritty kehittämään ympäristövastuullisena elinkeinona ja harrastuksena. Kullankaivun toimintaedellytykset on pyritty turvaamaan ilman kohtuuttomia lainsäädännöllisiä tai käytännön esteitä.

Vaikuttamalla yhteiskunnalliseen mielipiteen muodostumiseen, jakamalla asiallista informaatiota, ja liiton jäsenyyden kautta tarjottujen jäsenetujen kautta aloituskynnystä madaltamalla on haluttu taata kaikille kullankaivuperinteestä ja – ammatista kiinnostuneille ihmisille mahdollisuus löytää oma polkunsä kultamaille nyt ja tulevaisuudessa.

Edunvalvonta

Liitto on toiminut kaikkien kullankaivajaryhmien etujärjestönä riippumatta kaivumenetelmästä, kaivualueesta tai toiminnan luonteesta.

Jäsenistön edut pyrittiin turvaamaan sekä kullankaivun että siihen liittyvien tukitoimintojen, kuten liikkumisen ja asumisen osalta.

Lainsäädäntöä, viranomaisohjeistuksia, suunnitelmia ja näiden käytännön soveltamista on seurattu aktiivisesti, ja reagoitu nopeasti ja rakentavasti kullankaivun edellytyksiin vaikuttaviin muutoksiin.

Liitto on pyrkinyt edunvalvontatoimikunnan koordinoimana luotaamaan yhteiskunnan asenteita kullankaivua ja kultaperinnettä kohtaan, sekä muokkaamaan niitä jatkuvuudelle myönteiseen suuntaan. Tässä työssä on käytetty hyväksi olemassa olevia kontakteja poliittisiin päätöksentekijöihin ja virkamiehiin, ja pyritty aktiivisesti luomaan uusia kontakteja.

Edunvalvontatoimikunta piti keväällä strategiapalaverin, jossa pyrittiin tunnistamaan lähitulevaisuuden edunvalvonnan tärkeimmät painopistealueet.

Uuteen kaivoslakiin muotoutuvia hallintokäytäntöjä on seurattu tarkasti, ja jäsenistöä on avustettu mm. kohtuuttomien valitusprosessien kohdalla. Jäsenistölle tarjottiin asiantuntija-apua ja neuvontaa lausuntojen ja konsultointien muodossa muissakin kullankaivun hallinnointiin liittyvissä ongelmatapauksissa.

Havaituista lain muutostarpeista on lausuttu kaivosviranomaiselle sekä päättävälle tahoille.

Työ- ja elinkeinoministeriön kaivoslain toimivuuden tarkasteluun liitto antoi oman kommenttinsa. Sen mukaisesti pyritään mm. seuraavaan:

- Kaivospiirien lakkauttaminen perutaan. Jos se ei ole poliittisesti mahdollista, on siirtymäaikaa jatkettava vähintään talousvaliokunnan esittämään 15 vuoteen.
- Siirtymäajan puitteissa on ulkopuolisen riippumattoman tahon tehtävä selvitys kaivospiirien lakkauttamisuhan aiheuttamista menetyksistä, kullankaivun aluetaloudellisesta merkityksestä, kullankaivun ympäristövaikutuksista ja kullankaivun todellisesta vaikutuksesta saamelaisten oikeutta harjoittaa kieltään ja kulttuuriaan jne.

- Mikäli kaivospiirit lakkautetaan, on lakkauttamisen aiheuttamat taloudelliset menetykset korvattava haltijoille täysimääräisesti. Kaivospiirien alueella nyt kaivaville ja kullanhuuhdontaluvan turvin kullankaivua jatkaville turvattava todelliset jatkomahdollisuudet varmistamalla rakennetun infran, kuten kämppien, allastuksen, viemäröinnin jne. säilyttämismahdollisuudet.

Ministeri Olli Rehnin myötävaikutuksella osaa keskeisesti kullankaivua koskevia kaivoslain säädöksiä lähdettiin uudistamaan pikaisesti.

Liitto kannatti työ- ja elinkeinoministeriön esitystä kaivoslain muutoksiksi kullanhuuhdonnan osalta. Muutokset koskivat luvitusyökin muuttamista 4+10+10+ vuodeksi, kullanhuuhdonta-alueen laajuuden muuttamista 7 hehtaariksi ja täytäntöönpanoluvan laajentamista valituksista huolimatta koskemaan myös uusia kullanhuhdontalupia. Nämä ovat pääpiirteissään LKL:n vuonna 2015 asettamia tavoitteita ja esityksiä.

Asiaa koskevissa valiokuntakuulemisissa liittoa edusti Antti Peronius liiton edunvalvontatoimikunnasta.

Kaivoslain muutos astui esitetyssä muodossa voimaan 1.7.2016.

Liitto esitti työ- ja elinkeinoministeriölle kaivoslain 38 §:ään liittyvää byrokratian purkua.

Uudessa kaivoslaissa saamansa erityisen valitusoikeuden myötä Saamelaiskäräjät on edelleen valittanut lukuisista kullanhuhdontaan liittyvistä viranomaispäätöksistä.

Liitto ja sen edunvalvontatoimikunta on tukenut jäsenistöään vastineiden tekemisessä mm. valmistelemalla lausuntomateriaalia.

Vuodenvaihteeseen mennessä Pohjois-Suomen hallinto-oikeus oli antanut yhteensä 25 kappaletta päätöksiä, joissa todettiin Saamelaiskäräjien valitukset perusteettomiksi.

Saamelaiskäräjien valitusten ja aiemman kolmen vuoden lupasyökin aiheuttamaa lupakäsittelyruuhkaa ei ole kuitenkaan saatu vielä kaivosviranomaisessa purettua.

Saamelaiskäräjät on edelleen jatkanut lupapäätöksistä valittamista sekä hallinto-oikeuteen että korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Antti Peronius ja Kai J Rantanen liitonedunvalvontatoimikunnasta kävivät vapaamuotoisen palaverin osan keskeisten kullankaivualueiden paliskuntien edustajien kanssa yhteyksien kehittämiseksi.

Liitto teki hallinto-oikeusvalituksen MH:n hallintokäytännöstä vaatia maksullinen pystyssäpitolupa luvallisille kultakämpille joka kerta uudestaan, kun kh-alueelle myönnetään jatkolupa.

Liitto käytti hallinto-oikeusvalituksen laatimisessa juridista asiantuntija-apua, ja tavoitteena oli, että kultakämppien haltijat maksaisivat tästä itse n. puolet.

Puheenjohtaja Hannu Viranto ja Antti Peronius edustivat liittoa SKY:n Kaivosseminaarissa.

Puheenjohtaja Hannu Viranto edusti liittoa Tukesin kevätpäivillä.

Liiton edustajia ei kutsuttu viranomaiskatselmuksiin eri kaivualueilla.

Antti Peronius osallistui liiton edustajana TEM:in järjestämän kaivoslain 38 § mukaisen vaikutustensarvioinnin työryhmän kokouksiin.

Liiton edustajat osallistuivat Lapin kullan markkina-arvon ja kysynnän kasvattamiseen tähtäävän Green Gold-hanketta valmistelevan työryhmän kokouksiin.

Liiton edunvalvonta on seurannut toimenpiteitä lakien soveltamisessa, ja pyrkinyt vaikuttamaan vastuiden pysyttämiseen toiminnan jatkamisen mahdollistavalla kohtuullisella tasolla.

Lisäksi käytiin epämuodollisempia yhteistyötapaamisia eri sidosryhmien kanssa.

Jäsenistö

Liiton jäsenmäärä on ollut edelleen kasvussa ja vuosittain yhdistyksestä eroavien tai maksamattomien jäsenmaksujen johdosta erotettavien jäsenten määrä nousi aiempien vuosien tasosta jossain määrin. Vuonna 2016 yhdistykseen liittyi 320 uutta jäsentä.

Liiton hallitus päätti pyrkiä aktivoimaan jäseniä hakeutumaan yhdistyksen varsinaisiksi jäseniksi mm. liiton painoarvon lisäämiseksi viranomaisneuvotteluissa.

	2016	2015	Muutos
Varsinaiset jäsenet	428	347	81
<u>Kannattajajäsenet</u>	<u>3464</u>	<u>3500</u>	<u>- 36</u>
Yhteensä	3892	3847	45
Kunniajäseniä	8	10	- 2

Liiton rahastonhoitaja on hoitanut jäsenrekisterin ja jäsenmaksuseurannan ylläpidon.

Liitto toteutti jäsenkyselyn, johon oli mahdollista vastata sähköisen linkin kautta.

Jäsenpalvelut

Toiminnanjohtaja kulki kaivukaudella aktiivisesti eri kulta-alueilla ja ohjasi, neuvoi ja opasti jäsenistöä käytännön kullankaivuun liittyvissä asioissa.

Liiton kotisivujen keskustelupalsta on muotoutunut foorumiksi, jossa kaivajat jakavat mielipiteitään ja tietojaan kullankaivuun liittyvistä asioista.

Osana tiedottamisen kehittämistä on ylläpidetty omia Facebook-sivuja.

Liiton jäsenistön vapaassa käytössä olleet valtaukset olivat suosittuja ja kaivutoiminta alueilla oli aktiivista, asiallista ja kultaa tuottavaa.

Alueilla toimi yhteensä arviolta 300 - 500 yhdistyksen jäsentä.

Liiton hallinnassa jäsenistön käytössä olivat jäsenistön kaivumahdollisuuden varmistamiseksi

Ivalojoen-Laanilan alueella valtaukset Elsaajalla ja Palsinojalla. Kaivukauden aikana saatiin lupapäätös myös Pikku-Piispanojan alueelle. Lemmenjoen jäsenetu-alueista oli Kotaoja käytössä.

Alueiden jatkolupahakemukset on pyritty laittamaan kaivosviranomaiselle ajoissa ja uusia alueita on aktiivisesti kartoitettu.

Lato-ojan aluetta koskevasta hakemuksesta ”AuH Aureus” luovuttiin Inarin kunnan vastustavan lausunnon johdosta. Vastustava lausunto oli perusteltu asiallisesti kyseisen alueen vahvistetun kaavamerkinnän mukaisilla muilla maankäyttöintresseillä.



Liitto omistaa lisäksi 'Isolan kaivos'-kaivospiirin Lemmenjoen Miessijoella. 'Isolan kaivokselle' on myönnetty vuokra-kaivouikeus hakemuksien perusteella.

Liitto järjesti 29. – 31.1.2016 perinteisen talvitapahtuman, seminaariristeilyn Tukholmaan. Seminaariohjelmassa pääteemana oli: Kultaristeily goes culture - kultaiset kuvat. Seminaariin osallistui n. 273 henkeä. Järjestelyistä vastasivat puheenjohtajana Antti Peronius ja matkanjohtajana Heli Rapakko.

M/s Mariellan auditoriossa järjestetyssä avausseminaarissa keskusteltiin valtionhallinnon byrokratianpurkutalkoista; voisiko se koskea myös kullankaivajia?

Liitto järjesti kaivoslain kirkastusjuhlan Lapinkullan Ystävien Iso-ojan kämpällä 2.7.2016. Juhlassa avattiin odotettavissa olevia muutoksia kullanhoidon sääntelyyn käytännön tasolla.

Suunniteltu metallinilmaisimien käytön kenttäkoulutustilaisuus jouduttiin perumaan kouluttajaksi sovitun henkilön muiden kiireiden vuoksi.

Ylimääräisen yleisen kokouksen yhteydessä 28.7.2016 järjestettiin jäsenistölle info-tilaisuus ajankohtaisista asioista.

Liiton pikkujoulet vietettiin 25.11.2016 Ellivuori Resortissa Sastamalassa. Pikkujoulujen yhteydessä tehtiin kaivosekskursio Dragon Miningin rikastamolle Vammalaan. Pikkujouluihin osallistui 81 jäsentä.

Prospäkkäri ja kotisivut

Sisäinen tiedottaminen on tapahtunut jäsenlehti Prospäkkäriin ja yhdistyksen kotisivujen välityksellä. Prospäkkäri ilmestyi 4 kertaa ilmoitetun julkaisuaikataulun mukaisesti.

Prospäkkäri-lehden vastaavana päätoimittajana toimi Kai J. Rantanen ja taitosta vastasi Liisa Hertell LH Viestinnästä. Painopaikkana toimi Hämeen Kirjapaino numeron 1/2016 osalta ja numeroiden 3 – 4/2016 Kirjapaino Hermes.

Lehden toimitus kiittää kaikkia lukuisia lehden toimittamiseen osallistuneita ja siinä avustaneita. Prospäkkäriin kuluja on osin katettu ilmoitusmyynnillä.

Jäsenlehteä on käytetty eri viranomaisten tiedotuskanavana jäsenistölle sekä osaltaan myös ulkoiseen tiedottamiseen ja jäsenhankintaan.

Liiton sosiaalisen median päätoimittajana on toiminut Hannu Raja, päätoimittajuus on sisältänyt liiton kotisivujen ja facebookin ylläpidon.

Liiton internet-sivusto toimii merkittävimpana jäsenhankintakanavana ja ulkoisena tiedonjakokanavana.

Kotisivuja ja jäsenrekisterin sähköpostiosoitteistoja on käytetty nopeiden tiedotusasioiden kanavana. Näitä tiedotuskanavia käyttäen on myös julkaistu kulloinkin ajankohtaisiin asioihin liittyvää tietoa. Puheenjohtaja on julkaissut kotisivuilla ajankohtaisblogia.

Muu tiedotus ja sidosryhmäyhteistyö

Liitto tarjosi tiedotusvälineille totuudenmukaista ja kaivutoiminnan edellytyksiä tukevia lehdistötiedotteita sekä avusti mediaa hankkimaan jutuntekojen tarvitsemia tausta- ja yhteystietoja. Median haastattelu- ja tietopyyntöihin suhtauduttiin asiallisen myönteisesti. Tämä johti useiden kullankaivulle myönteisten reportaasien julkaisemiseen.

Liitto osallistui PR- ja jäsenhankintamielessä yhteisosastolla Saariselkä on POP:n kanssa Riihimäen Erämessuille sekä omalla osastollaan Kolin Erämessuille. Liitto tarjosi kullankaivuun kiinteästi liittyville yhteistyökumppaneilleen mahdollisuuden esitellä tuotteitaan osastollaan.

Liitto osallistui Metsähallituksen päävastuulle siirtyneen Lemmenjoen Kultareitti-hankkeen valmisteluun yhteistyössä Metsähallituksen ja Kultamuseon kanssa. Tavoitteena on huolehtia siitä, että kullankaivun historia kuvataan todellisuutta vastaavalla tavalla.

Liitto osallistui yhdessä GTK:n, Oulun yliopiston, Lapin ammattikorkeakoulun ja Kaivannaisteollisuus ry: kanssa ”Indikaattorimineraalien automatisoitu tunnistaminen kriittisten mineraalien etsinnässä (Indika)” -hankkeeseen. Osallistumisella vahvistetaan LKL:n projektiosaamista ja kehitetään kullanetsintäosaamista.

Hallitus ei laatinut erillistä liiton tiedottamisen pitkän tähtäyksen kehittämissuunnitelmaa. Ulkoisen messuilmeen kehittämiseksi hankittiin uusi messutelta ja standeja, joita käytettiin myös liiton omissa ulkoilmatapahtumissa. Lisäksi liiton asiakirjapohjia koskevaa graafista ilmettä yhtenäistettiin ja osin uusittiin.

Kullankaivajien Naiskalenteria myytiin edelleen jonkin verran edunvalvontatyön rahoittamiseksi.

Muu toiminta

Liitto osallistui yhteistyöhön Metsähallinto/Metsätalouden ja Luontopalveluiden kanssa Harrijoen sillan uusimiseksi. Liitto maksoi osuuden sillan uusimiskuluista. Tähän käytettiin yhdistyksen aiemmin säästöön jääneitä varoja, joista osan muodostivat jäsenistön tähän tarkoitukseen lahjoittamat vapaaehtoiset kolehtimaksut.

Vesistövaikutusten yhteistarkkailu toteutettiin liiton organisoimana Lapin ely-keskuksen hyväksymän ohjelman mukaisesti erillisinä tarkkailuohjelmina Ivalojoen-Sotajoen ja Lemmenjoen vesistöalueilla. Analyysipalvelut ja vuosiraportointi kilpailutettiin, ja toteuttajaksi valittiin Ahma ympäristö oy. Tarkkailuohjelmien kustannukset on laskutettu niiltä ympäristölupavelvollisilta, joiden toimintaan tarkkailu on kohdistunut. Kilpailutuksella saatiin näitä kustannuksia huomattavasti laskettua.

Kullanhuuhdontakisat

Liitto järjesti Kullankaivajain Mestaruuskilpailut Sodankylän Tankavaarassa SM-kisojen yhteydessä. Kisapäällikkönä toimi Esko Orava. Tärkeänä edellytyksenä kisojen onnistumiselle oli aktiivinen talkoolaisjoukko.

Liiton kisojen järjestäminen SM-kisojen yhteydessä tuotti selviä synergia-etuja liitolle sekä organisatorisesti että järjestelykulujen osalta.



Liitto otti päävastuun Kullanhuhdonnan SM-kisojen järjestämisestä kesästä 2017 alkaen sekä myös vuoden 2019 MM-kisoista. Taloudellisen vastuun kantaa Tankavaaran Kultakylä.
Liitto otti Suomen edustuksen maailman kullanhuuhtojien liitossa WGA:ssa ja nimesi maaedustajikseen Jouko Korhosen ja Pia Turusen.

Tulevia SM- ja MM-kisajärjestelyitä ja niiden kehittämistä koskeva palaveri järjestettiin Tankavaarassa liiton, Team Deadwoodin, Tankavaaran Kultakylän, Kultamuseon Tuki ry:n sekä Kultamuseon edustajien kesken.
Palaverissa päätettiin perustaa erillinen kisatyöryhmä, johon nimettiin liiton edustajiksi Hannu Raja ja Esko Orava.

Hallinto

Liiton hallituksen puheenjohtajana toimi Hannu Viranto, erityisvastuuna ulkoiset suhteet. Varapuheenjohtajana toimi Maija Vehviläinen, erityisvastuuna Palsinperän kulkuyhteydet. Hallituksen muina jäseninä toimivat eri vastuualueisiin painottuen: Kai J. Rantanen, sihteeri ja rahastonhoitaja; Aki Karvonen; Lemmenjoen alueen kiinteistöt ja kalusto sekä messuasiat; Hannu Raja, Ivalojoen alueen kiinteistöt ja kalusto; Ensio Kaustinen, yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja tiedottaminen; Esko Orava; kisavastaava.

Vuosikokous pidettiin 26.3.2016 Siidan auditoriossa, Inarin kirkonkylällä.

Kokoukseen osallistui 38 jäsentä.

Ylimääräinen yleinen kokous pidettiin 28.7.2016 Tankavaaran Kultakylässä. Kokoukseen osallistui 71 jäsentä.

Hallitus piti 10 kokousta, ja käsitteli ja valmisteli asioita aktiivisesti sähköisellä foorumilla.

Yhdistyksen sääntöjä päätettiin muuttaa vuosikokouksessa 26.3.2016, ja päätös vahvistettiin ylimääräisessä yleisessä kokouksessa 28.7.2016.

Liiton osa-aikaisena toiminnanjohtajana työskenteli 1.1. – 18.6.2016 ja 20.8. – 31.12.2016 Kai J. Rantanen yhdistyksen jäsenasioita ja muita arkirutiineja pyörittäen.

Hannu Raja oli osa-aikaisena toiminnanjohtajana aktiivikaivukaudella ajanjaksolla 18.6. – 19.8.2016 kiertäen aktiivisesti eri kullankaivualueilla. Liitolla on vuokrattuna majoitus- ja toimitilat jäsenistön kesä-aktiiviteettien kannalta keskeiseltä paikalta Tankavaaran Kultakylästä.

Toimintakaudella toimivat seuraavat toimikunnat:

- risteilytoimikunta: pj Antti Peronius, Heli Rapakko

- edunvalvontatoimikunta: pj Antti Peronius, Leila Kostainen, Ensio Kaustinen, Hannu Viranto, Kai J. Rantanen

- kilpailutoimikunta: pj Esko Orava, Jouko Korhonen, Kauko Matilainen

- historiatoimikunta: pj Pirjo Muotkajärvi, Ilkka Ärrälä, Anne-Marie Kalla, Seppo J. Partanen

Lemmenjoen toiminta-alueiden kehittämistoimikunta: pj Aki Karvonen, Kai J. Rantanen, Heli Rapakko

Ivalojoen-Laanilan toiminta-alueiden kehittämistoimikunta: pj Hannu Raja, Maija Vehviläinen, Kauko Matilainen, Maire Bruun

Huomionosoitukset ja lahjoitukset

Pyrkyreitten palstan hoidosta on huolehdittu tekemällä sopimus Ivalon Taimituvan kanssa. Poisnukkuneita kultamiehiä on lisäksi muistettu mahdollisuuksien mukaan.

Seminaariristeilyllä palkittiin Vuoden kullankaivajateko-huomionosoituksella Kullankaivajien Naiskalenteri 2016:sta toimituskunnalle ja naismalleille.

Liitto lahjoitti jäsenmaksukultaa perinteisiin kohteisiin Kultapullokokisoihin, Vaskoolihihtoon ja perinteisesti tuettuihin kultakisoihin sekä jäsenhankinta- ja PR-tarkoituksiin.

Liiton historiikkia, Elinkautiset-korttipakkoja, Onnen hippuja-teosta, Hyvä kullanhuhdontatapa-opasta sekä PR-tarkoituksiin hankittuja Heli Rapakon CD-levyjä on lahjoitettu yhteistyötahoille myönteisen kultamieshengen luomiseksi.

Kiinteä omaisuus

Liiton talous on ollut hyvässä kunnossa. Yhdistyksellä ei ole varsinaisia velkoja eikä vastuita. Muun toiminnan kuluja on rahoitettu osin myös ulkopuolisella rahoituksella, joka on kerätty toiminnanharjoittajilta ja jäsenlehden ilmoittajilta.

Lisäksi jäsenmaksujen yhteydessä on saatu jäsenistöltä kohdennettua vapaaehtoista jäsenmaksukolehtia, joka on käytetty sen toiminnan osa-alueen kehittämiseen, johon jäsenistö on sen osoittanut.

Tarkemmat luvut näkyvät tuloslaskelmassa ja taseessa.

Kirjanpidon on hoitanut Tilitoimisto Eija Orava.

Liitto omistaa Inarin kirkonkylässä jalasmökin, Lemmenjoen huoltolanssilla taukotuvan, Morgamin Kultahaminassa autiotupa-varastorakennuksen, Morgamin Kultalassa niliain, Martiniiskonpalon lentotoimipaikalla taukotuvan ja yhdessä Imaailulaitoksen kanssa Jäkäläpään lentotoimipaikalla taukotuvan, kaksi saunaa Elsaojan-Palsinojan valtauksilla sekä saunan Lauttaojalla ja Rönkönojalla. Liiton omaisuuden kunto ja arvo on pyritty pitämään turvattuina.

Liitto omistaa Kiinteistö Oy Kultakodin osakkeita 164 kpl. Tämä on 98,8 % kiinteistöosakeyhtiön koko osakekannasta.

Liiton yhtiökokousedustajina Kiinteistö Oy Kultakodin kokouksissa ovat toimineet Hannu Viranto, Ami Telilä ja Markku Arvelin.

Kultakodin kiinteistön ja tontin kunnan ja arvon nostamiseen osallistuttiin kolmikantasopimuksen mukaisella osuudella yhdessä Kultaperinne ry:n ja Kiint. Oy Kultakodin kanssa ulkovaraston uusimisen kuluista, sekä normaalein kiinteistöhoitotoimin kiinteistöosakeyhtiön toimesta.

Liitolla on ollut vuokrattuna huoneisto Kultakodista toimitilana ja arkistuhuoneena.

Välivarastointialueet Äivihjärvellä ja Härkäselässä ovat olleet liiton jäsenten kaivupaikkojen huollon järjestämiseksi ja kaivu- ja majoituskamppeiden välivarastointiin.